

Utassy József

Mikor az agyban téboly trónol

Holtpont

1.

*Jaj, most vagyok csak
igazán árva,
sárgaház sahja,
kékség királya,*

*most vagyok én csak
igazán árva:
görbe fának is
egyenes lángja!*

2.

*Mint ama nagy, hamuhodó madár,
ki tolla tábortüzből éled,
üzenem neked – a szél megtalál –,
hogyan élek, barátom, újra élek:*

mint ama nagy, hamuhodó madár.

3.

*Add már ajakamnak a szót,
idegeimre a vonót,
zendítsd rám a csontok csöndjét,
azt a száz csillagra valót!*

*Add már ajakamnak a szót,
kifütyülnek így a rigók,
dáridót csapnak, dáridót!*

*Add már ajakamnak a szót,
a pokolra hurcolhatót:*

a tűzben is vacogtatót!

Te üss agyon!

*Fokozhatatlan Jákob létrája,
hiába újhodnak meg a vénék.
Ablaknál ülök. Gyöngybaglyasodva
lesem a hulla Holdat. Félek.*

*Zuhanj rám, te üss agyon, te drága
csillagok röge, vak pacsirtája!*

Félek már

*Félek már magamtól,
félek, nagyon félek,
félek – ha megvillan –
késétől e kéznek.*

*Házam is, hazám is
csontig kifehéřült,
anyámat átkozom,
világra miért szűlt.*

*Mért szűltél világra
anyácskám, szerelmem:
magam vagyok immár,
nincs már hová lennem.*

Halál úr!

*Mint a betonbontó,
légkalapácsos ember,
úgy remegtem színed előtt:*

*de nem akasztottam föl magam,
nyelvem világra nem öltöttem.*

*Őcsontságod ezért
meglehet, hogy átkoz,
ám jogom van,
jogom:*

a természetes halálhoz.

Halálra váltan

*Azt hittem én már,
csak arra gondoltam szinte halálra váltan,
hogy elcsavargok
egy éji folyó fényoszlopcsarnokában.*

*Az éjjeli víz vonzott engem,
az éjjeli víz panteonja:
tükröképe a teleholdnak
nyelvemen volt már szentséges ostya.*

Daltalanul

*Elhagyott minden.
Isten se pártol.
Száműzetett az
ének a számból.*

*Sisakos tollam
bebábozódik.
Nincs dal! Az ember
csak átkozódik.*

Szép elmúlás, gyönyörű enyészet

*Rettegem itt a csillagok titkát,
hunyorogok: hátha kerengő kripták?!*

*Ezen a haláltávolatú bolygón
nem tudok tűnődni még mosolygón.*

*Elég, ha egy száraz ágra nézek,
odaon máris minden kedvem.*

*Szép elmúlás, gyönyörű enyészet:
mért nem tudsz megvigasztalni engem?*

Pokolból jövet

*Dr. Győri Lászlónak hálával
és nagyrabecsüléssel*

*Ifjúságnak háttal,
hosszú, nagy víz mellé,*

*kiültetem kölyök szívem
csillag alá, kőre.*

*Dobogná ki, verné,
lüktetné világgá,
ami fáj és lehetetlen
immáron kibírni.*

*Így az a vers indul,
mihez végső pontot
görgethet akár maga a
dátumos halál is.*

*Hatvanöt évgyűrű
arany tüze őrjít,
pántolódik homlokomra
a hetvenedik már.*

*Jövök a pokolból,
kór tüze ragyogtat,
megettem egy mázsa gyógyszert,
s alig enyhül kínom.*

*Jövök a pokolból,
harminchárom éve
úgy járok én oda, mintha
otthonomba mennék.*

*Otthonomba, végleg
tébolydába zárva:
ments meg engem, ifjúságom,
te egyetlen, árva.*

Hírhedt hangulat

*Kedvem volna
magamat megölni!
Hírhedt hangulat
foglya lettem.*

*S nincs más kiút,
mint megdögölni
oly egyszerűen,
ahogy születtem.*

Mikor a téboly trónol

*Mikor az elme elborul már,
zügván betör hozzád egy angyal,
végighorzsolja bőröd, és
megetet varanggyal.*

*Mikor az agyban téboly trónol,
ős félelem árama renget,
kiver az idegláz, de úgy,
hogy szíved reped meg.*

*Míg délibábozik az elméd,
mutat kétfelé hasadt bolygót,
disznók elé vágott tököt,
sárgán vicsorgót.*

*És fölugatnak a fegyverek.
Menekülnél a földbe bújva,
rögöt harapsz, s meztelenül
kiállsz az útra.*

*Körötted nagy tumultus támad.
Ágyékodra repül egy kendő.
Szirénázva megjön érted,
s elvisz a mentő.*

T
E
ÉGRE – TÁRT – KARÚ
H
A
T
A
L
M
A
S
IS
TEN

*Utolsó tantuszommal,
a teleholddal hívom föl a figyelmed:
úgy dől belőlem a dögszag,
mint egy fölakasztott kutyából.*

Aki elandalítana

*Úgy kellene most valaki mellém,
aki elandalítaná elmém!*

*Nem tudok mit kezdeni magammal,
mint anyókák, motyogok magamban.*

*Össze-vissza hadonászok. Intek.
Hatalmasat kiáltok. Legyintek.*

*Úgy kellene valaki most mellém,
mint a mágnes, magamhoz ölelném!*

*S tükör elé lépnék, hogy megkérjem:
hagyja el a szobát tükörképem.*

*Ha most az Úr megcsókolná elmém:
a világot menten átölelném!*